

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ТОМ ДВНАДЦЯТИЙ ЛІТЕРАТУРА після 1991 року

Науковий редактор
РОКСАНА ХАРЧУК

НАУКОВА ДУМКА

УДК 821.161.2(09)“19/20”

Автори дванадцятого тому:

АНТОНІНА АНІСТРАТЕНКО, АЛЬОНА АРТЮХ, ОЛЕНА БОНДАРЕВА,
СВІТЛАНА ВАРДЕВАНЯН, ЮЛІЯ ВИШНИЦЬКА, ТЕТЯНА ГРЕБЕНЮК,
ТЕТЯНА ГУЛЯК, ЛЮДМИЛА ДАНИЛЕНКО, ЛЮДМИЛА ДЯДЧЕНКО, СНІЖАНА
ЖИГУН, СЕРГІЙ КВІТ, ЛЮДМИЛА КІСЕЛЬОВА, ІГОР КОТИК, ЛІЛІЯ ЛАВРИНОВИЧ,
В'ЯЧЕСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ, МАРКО ПАВЛИШИН, ТАРАС ПАСТУХ,
ЯРОСЛАВ ПОЛІЩУК, КОСТЯНТИН РОДИК, МАРИНА РЯБЧЕНКО,
ОЛЕКСАНДРА САЛІЙ, РОКСОЛАНА СВЯТО, ОЛЕНА СТАВНИЧА,
МАКСИМ СТІХА, ЛЮДМИЛА ТАРАН, РОКСАНА ХАРЧУК, АННА ЧЕРНИШ,
РОСТИСЛАВ ЧОПИК, ТЕТЯНА ШАДРІНА, МАР'ЯНА ШАПОВАЛ,
ТЕТЯНА ШЕВЧЕНКО, ФЕЛІКС ШТЕЙНБУК, ОЛЕНА ЮРЧУК

У дванадцятому томі «Історії української літератури» висвітлено літературний процес від здобуття Україною незалежності у 1991 р., що символічно позначає початок нової української літератури, автори якої відмовилися від соцреалізму й обстоюють принцип свободи творчості, до дня нинішнього. На відміну від попередніх томів, у 12-му розглядається актуальна література, для якої властиві плінні оцінки, невироблений канон або й канони, оскільки нині є сенс говорити про окремі канони для художнього і документального письма, «високої» літератури і жанрової. Матеріал організовано за родовим принципом, у томі представлено три роди «високої» літератури: поезію, прозу і драматургію. Оглядові статті доповнюють портрети тих авторів, творчість яких справляє найбільший вплив на розвиток українського письменства після 1991 р. Основою тому є творчість вісімдесятників. У виданні простежено розвиток жанрової літератури, подано огляд есеїстичного жанру, його доповнюють тематичні розділи, в яких висвітлено літературу Майдану (Революції гідності), поезію часів російсько-української війни і воєнну прозу та драматургію.

Рецензенти:

ОЛЕНА ГАЛЕТА, ІГОР НАБИТОВИЧ,
СВІТЛАНА ЛУЩІЙ

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
(протокол № 8 від 11 липня 2024 р.)*

*Видання здійснено за кошти Цільової комплексної програми НАН України
«Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку
науково-видавничого комплексу НАН України»*

Науково-видавничий відділ соціогуманітарної літератури

Редактори Є. І. Мазніченко, Т. Г. Міхальова,
О. М. Ставнича, І. Л. Язовнича

© Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України, 2024
© НВП «Видавництво “Наукова думка”
НАН України», дизайн, 2024

ISBN 978-966-00-1299-8
ISBN 978-966-00-1956-0 (т. 12)

ку. Огляд перекладацтва дає уявлення про те, як мистецтво перекладу пристосовується до ринкових умов. Значна увага до прозаїків і перекладачів старшого покоління в оглядових статтях зумовлена тим, що у прозі і в перекладі зміна генерацій відбувається повільніше, ніж у поезії. Ці різновиди літератури вимагають більшого досвіду від письменників і облаштованіших умов, вироблених механізмів для творчості.

Даний том доповнено кількома тематичними розділами, в яких висвітлено літературу Майдану (Револуції гідності), поезію часів російсько-української війни і воєнну прозу та драматургію. З огляду на те, що у 12-му томі йдеться про незавершений літературний процес, у ньому не завжди панує строгий академічний стиль, статті містять дискусійні тези й оригінальні інтерпретації, проте автори і редактор тому дбали про інформативність розділів, точність фактів, цитат, імен, назв і дат.

Автори дванадцятого тому «Історії української літератури»

АНІСТРАТЕНКО АНТОНІНА ВІТАЛІЙВНА (р. н. 1988) — доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, старша наукова співробітниця Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, м. Київ. Автор розділу «*Василь Кожелянко*».

АРТЮХ АЛЬОНА ВІТАЛІЙВНА (р. н. 1982) — кандидат філологічних наук, провідна наукова співробітниця Національного музею літератури України. Авторка розділу «*Галина Пагутяк*».

БОНДАРЕВА ОЛЕНА ЄВГЕНІВНА (р. н. 1965) — доктор філологічних наук, професор, головна наукова співробітниця Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ. Автор розділів «*Драматургія*», «*Ярослав Верещак*», «*Драматургія Майдану*», підрозділу «*Драматургія*» в розділі «*Література про російсько-українську війну XXI ст.*».

ВАРДЕВАНЯН СВІТЛАНА ІВАНІВНА (р. н. 1977) — кандидат філологічних наук, асистент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці. Автор розділу «*Юрій Андрухович*».

ВИШНИЦЬКА ЮЛІЯ ВАСИЛІВНА (р. н. 1972) — доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ. Автор розділу «*Сергій Жадан*» (проза, драматургія).

ГРЕБЕНЮК ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА (р. н. 1975) — доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства Варшавського університету, м. Варшава, Польща. Автор розділів «*Олександр Іваниць*», «*Оксана Забужко*», «*Марко Роберт Стех*».

ГУЛЯК ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА (р. н. 1989) — кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ. Автор розділу «*Ірен Роздобудько*».

ДАНИЛЕНКО ЛЮДМИЛА ВІКТОРІВНА (р. н. 1968) — кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій, м. Київ. Автор розділів «*Володимир Лис*», «*Василь Шкляр*».

ДЯДЧЕНКО ЛЮДМИЛА СЕРГІЙВНА (р. н. 1988) — кандидат філологічних наук, м. Київ. Автор розділу «*Тарас Федюк*».

ЖИГУН СНІЖАНА ВІТАЛІЙВНА (р. н. 1982) — доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, м. Київ. Автор розділу «*Жанрова література*».

КВІТ СЕРГІЙ МИРОНОВИЧ (р. н. 1965) — доктор філологічних наук, професор Могиланської школи журналістики. Лауреат Літературної премії «Благовіст» (1996) та ін. Автор розділу «*В'ячеслав Медвідь*».

КІСЕЛОВА ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА (р. н. 1948) — кандидат філологічних наук, доцент кафедри літературознавства імені Володимира Моренця Національного університету «Києво-Могиланська академія». Автор розділу «*Василь Герасим'юк*».

КОТИК ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ (р. н. 1976) — кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу літературного процесу та компаративістики ДУ «Інститут Івана Франка НАН України», м. Львів. Лауреат Літературно-мистецької премії ім. Пантелеймона Куліша (2021). Автор розділу «*Віктор Неборак*».

ЛАВРИНОВИЧ ЛІЛІЯ БОГДАНІВНА (р. н. 1973) — кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк. Автор розділів «*Василь Сланчук*», «*Юрій Гудзь*».

ЛЕВИЦЬКИЙ В'ЯЧЕСЛАВ АНДРІЙОВИЧ (р. н. 1988) — кандидат філологічних наук, літературознавець, літературний критик. Працює на державній службі. Автор розділів «*Поезія*», «*Ігор Римарук*», «*Іван Малкович*», «*Антила Могильний*», «*Костянтин Москалець*», «*Літопис подій*» (у співавторстві).

ПАВЛИШИН МАРКО РОМАНОВИЧ (р. н. 1955) — PhD, професор-емерит Університету ім. Монаша, м. Мельбурн, Австралія. Член Академії гуманітарних наук Австралії, іноземний член НАН України. Автор розділу «*Оксана Луцишина*».

ПАСТУХ ТАРАС ВАСИЛЬОВИЧ (р. н. 1971) — доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу української літератури Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, професор кафедри української літератури Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів. Лауреат літературної премії ім. О. І. Білецького (2014) та ін. Автор розділів «*Олег Лишега*», «*Борис Гуменик*», «*Євген Пашиковський*», підрозділу «*Поезія*» в розділі «*Література про російсько-українську війну XXI ст.*».